

cicle de conferències

els obrers i l'estatut

conferència de jaume miravittles

El dimecres dia, 25 del propassat, el nostre amic i conciutadà Jaume Miravittles, vingué a iniciar el cicle de conferències que els amics d'*avant...!* s'han proposat portar a cap.

En el teatre Municipal d'aquesta ciutat tingué lloc la dissertació de Miravittles, el qual començà dient que si bé aquesta vegada no tenia un auditori ple a vessar com l'altra vegada que havia vingut, ell no l'enyorava, ans el contrari, li plaia de debó el públic que avui l'anava a escoltar, ja que era una selecció dels que en l'altra conferència solament hi anaven per saber què havia d'explicar-los aquell fenomen local que responia al nom de Jaume Miravittles, el conegut «Met».

Avui, doncs, — digué Miravittles — vine a parlar-vos del que és motiu de discussió en aquests moments: l'Estatut de Catalunya.

L'Estatut en síntesi vol emancipar la nació. — Fa història del desenvolupament social de Catalunya i Espanya per palesar que en essència el fet d'alliberament dels pobles ha estat mogut per raons socials més que per qüestió de nacionalitat. Cita dels temps dels feudes Kropotkine, en un llibre de memòries, que en el feude del seu pare tots vivien de tots, és a dir, que fins quan havien de celebrar alguna festa i fer gatzara no els calia anar a cercar músics forasters, puix que els treia dels mateixos pagesos del seu feude que sentien afecció per la música.

La burgesia, victoriosa del gran pas que trencà les cadenes d'esclavatge i vicissituds del feudalisme (Revolució francesa), creà la nació. — Una nació està determinada per una llengua, una universitat, una cultura.

D'anys i panys, hom pot constatar que Catalunya té una estructura social diferent, en absolut, de l'estructura social d'Espanya, i això, per tant, també en l'estructura nacional, ha estat una evidència.

Catalunya fou sempre sedentària, amiga de crear-se un patrimoni; llurs habitants volien formar-se un comerç que, amb el seu treball, els fés

una vida estable. Per contra, Espanya es trobava sempre envaïda de gent nòmada, és a dir, passavolant, inestable.

I veiem que a la civilització romana segueix una invasió gòtica, i, després, una invasió abarb. I així com a Catalunya solament li calgué 60 anys per expulsar els alarbs dels seus territoris, a Espanya li féu falta vuit segles.

Catalunya creà un imperi, — seguí dient, — de conquestes purament comercials. I arribem a l'Edat Mitja quan ja es crea la indústria tèxtil i també la metalúrgica — la forja catalana adquirí una gran vàlua i es féu un nom davant del món — la indústria del cuir (fabricació de sabates) i totes aquestes i altres indústries s'establiren a Catalunya quan encara a la resta d'Espanya no hi havia res de tot això. Catalunya tingué un «Consolat de Mar» molt anterior àdhuc a la «Carta de Navegació Anglesa», uns «Usatges» molt més avançats que el «Fuero Juzgo» espanyol, de reminiscències gòtiques i bàrbares.

S'estén encara en el feudalisme i diu que la monarquia feudal i absoluta, per ofegar les reivindicacions socials catalanes, no permet als catalans fer comerç amb l'Amèrica del Sur, quan el camí de l'Atlàntic havia quedat obert d'ençà del descobridor de les Índies Occidentals. Per altra banda, al Mediterrani, els turcs prohibeixen l'expandiment comercial català. I esdevé allavors, una gran crisi econòmica, política i cultural la qual correspon al gran centralisme dominant.

Va desenrotllant més fets històrics fins arribar al temps del Renaixement català nacional que porta com a conseqüència un renaixement català econòmic. Aquest renaixement català econòmic determina l'antagonisme de l'estructura netament catalana amb el centralisme feudal, obertament contrari a la monarquia absoluta.

Sincopa les memorables dates del 1873, quan la proclamació de la primera República Espanyola; el 1905 abandonament català dels temps de la «Solidaritat»; fets de 1909 (Setmana

Tràgica); 1917, assemblea de Parlamentaris; 1923, «pronunciamiento» de Primo de Rivera i un parèntesi de vuit anys en la vida política d'Ibèria, — persecucions, empresonaments, vexacions de tota mena, exilis, escarni de les nostres coses

Som ja al 14 d'abril de 1931 i Catalunya proclama la República Catalana a dos quarts de dues de la tarda, unes quantes hores abans que Madrid proclamés la República Espanyola.

Veiem, doncs, que Catalunya sempre va a l'avançada.

Segueix Miravittles donant al concepte de nació el de democràcia, el de revolució democràtica. Per tant, Catalunya en tant que nació vol dir també democràcia.

Anem observant, diu, les diferents etapes del catalanisme i ens adonarem que d'una a l'altra es fa un pas més a favor de la veritable democràcia.

En les etapes del catalanisme veiem:

Primerament, la Lliga que en els seus començos fou contrària al centralisme de l'Estat, després aprovà i victorejà al dictador i, a poc a poc, també, anà afliuxant fins a tenir la direcció del catalanisme la seva filla espiritual: la «Lliguet» o Acció Catalana. Españolada aquesta amb les dictadures, puix que en res gosà plantar-li cara, vingué una nova orientació més de classe mitja: l'Esquerra Republicana de Catalunya, representada pels capdavaners Maccià, Companys, etc., però ens adonem, també, que fan marxa endarrera d'una faiso pariona als altres partits que els precediren. Aquests homes, repeteix Miravittles, un cop proclamada la República Catalana, feren marxa endarrera per tal d'evitar que la República, tot just nascuda, fos la palanca de la Revolució Social.

Jowski.

(Degut a la poca cabuda del nostre quinzè, ens veiem precisats a guardar el final de la conferència pel proper número.)

coincidències

Ens ha fet molta gràcia el que han contestat els amics i enemics del «caudillo» quan els periodistes els preguntaven la seva opinió referent al discurs del cap radical. Gairebé tots han dit el mateix: «Ha estado muy bien»; «ha hecho un gran servicio a la República».

El poble, quan el senyor Lerroux n'hagi fet una colla de «servicios» a la República, li donarà les gràcies.